

Meno uchádzača: Mgr. Ladislava Říhová
Názov rigorózneho práce: **Adversus nationes Arnobia ze Sikky a Octavius Minucie Felixe**
Oponent: Prof. ThDr. Ján ŠAFIN, PhD.
Študijný odbor: Teológia

---

1. Aktuálnosť zvolenej témy

Autorka si za svoju rigoróznou prácu zvolila tému, ktorá je náročná a stále aktuálnejšia pri výskume neskoroantickéj doby a ešte stále pomerne mladého kresťanstva. Význam apológie na tejto pôde je podľa nás dosť недоceňovaný. Apológie, hoci ich nie je veľmi veľa, už svojimi objaveniami sa predstavujú úchvatný jav, ktorý by sme mohli porovnať s tým, čo predstavovala samizdatová literatúra v boji s totalitným režimom a jeho impotentným pseudointelektualizmom, stláčaným pod schémy slabo ovládanej marxisticko-leninskej ideológie, ktorú nazývali filozofiou. Z pohľadu obsahového sú zasa apológie celé stáročia opomínané, ako zastaralé, takmer detské pokusy o vysvetlenie kresťanskej viery, jej obsahu a poprípade stručnej histórie. Podobný postoj im dodal punc iba muzeálnej hodnoty, bez presahu svojej éry. Preto osobne vítame predloženú prácu, ktorá sa venuje dvom významným apológiám, ich rozboru a v prípade *Adversus nationes* aj prekladu a podrobnému rozboru tejto apológie.

2. Štruktúra a obsahová stránka práce

Práca pozostáva z troch veľkých kapitol a veľkého počtu podkapitol, ktoré sú logicky a chronologicky pekne a presne zoradené. Po stručnom opísaní historického kontextu, autorka postupne analyzuje predovšetkým dielo Arnobia. Na konci venuje pozornosť aj Minuciovej apológii. Ukazuje výborne poznanie diela Arnobia, ako aj historického pozadia jeho vzniku. Jedine čo jej pritom ako tak vytkneme je to, že pomerne málo pozornosti venuje samotnému Minuciovi a jeho apológii, pri porovnaní s Arnobiom. Avšak na druhej strane takýto pokus by aj tak veľmi rozsiahlu prácu ešte viac obsahovo a počtom strán rozšíril. Nech je to však akokoľvek, štruktúra je veľmi dobrá, pričom obsahová za ňou nijako nezaostáva práca.

3. Preukázanie teoretických vedomostí k danej téme

Autorka práce preukázala výborne poznanie skúmanej problematiky, snažila sa vyvarovať akýchkoľvek chýb. Citlivo, s veľkou dávkou empatie a rozumenia témy prezentuje svoju prácu, o čom svedčí aj použitá a hojne citovaná literatúra, ktorou podopiera svoje stanovisko, respektíve vysvetľuje reálie a ukazuje i dokazuje (či niekedy vyvracia) historické fakty.

4. Metodologická a metodická stránka práce

Práca je aj po metodologickej stránke zvládnutá výborne a nemá výraznejšie nedostatky. O tom svedčí samotný obsah, uvedený na začiatku práce, ktorý, ako sme už naznačili, má logický a chronologický spád, snaží sa venovať aj najmenším detailom, uvádza protikladné mienky a hľadá medzi nimi tu pravdivú, respektíve akýsi vzájomný prienik. Jednoducho povedané, jej „cesta“ čiže metóda ku kvalitnej práci, je jasná, presná, odôvodnená a poučná.

5. Práca s literatúrou (rozsah, štruktúra, reprezentatívnosť, dodržanie citačnej normy)

V zozname bibliografických odkazov autorka používa veľký počet veľmi dobrej literatúry, ako domácej, českej proveniencie tak aj cudzojazyčnej. Tá pritom netvorí iba akýsi appendix na konci, ale jej časté a presné citovanie svedčí o reálnej práci s touto literatúrou, na ktorú sa nebojí ak je to potrebné analyticky pozrieť a podrobiť kritickému, ale vždy slušnému, hodnoteniu. Pritom sa nezastavila pod vplyvom citovanej literatúry na fundamente kompilátu, ale používanú literatúru sa usilovala tvorivo využívať pri definovaní vlastných záverov a hodnotení. Z tohto pohľadu práca takmer nemá nijakých nedostatkov, určite v prípade tohto druhu prác často postretávaných.

6. Formálna stránka práce

Formálna stránka práce je rovnako veľmi dobrá; autorka nemá problém s úpravou textu, s dodržiavaním noriem, ako citačných tak aj celkovej formálnej úpravy. Jedinou, a to skôr pozitívnou výčitkou je rozsah práce, ktorá má viac ako päťsto strán. Čo však vnímame ako snahu, a nielen formálnu snahu, ale aj veľmi úspešnú, preberanú tematiku čo najplnšie vyčerpať. A to sa jej, ako sa domnievame, vo veľkej a úspešnej miere aj podarilo.

Na záver konštatujeme, že cieľ ktorý si autorka určila v úvode sa jej podarilo naplniť. Predložená práca určite prispeje k hlbšiemu poznaniu tejto zložitej otázky. Aspoň u nás pri čítaní tejto práce tak bolo. A bude obohatením pre tých, ktorí sa pustia do štúdia ako apologetickej literatúry, tak aj celkového historického kontextu jej vzniku v neskoroantickvej epoche.

Na základe vyššie uvedeného **odporúčam** prijať prácu k obhajobe.

V Prešove, 12. augusta 2016

Prof. ThDr. Ján ŠAFIN, PhD.